

НИКУЛА ТАРАС ДЕНИСОВИЧ (до 80-річчя від дня народження)

5 січня 2016 р. виповнилося 80 років від дня народження відомого українського терапевта, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки, доктора медичних наук, професора Тараса Денисовича Никули.

Тарас Денисович народився у с. Банилові Вижницького району Чернівецької області у селянській родині. У 1951 р. закінчив Банилівську неповну середню школу, а в 1954 р. — Вижницьку середню школу № 1 імені Ю. Федьковича. Потім навчався на лікувальному факультеті Чернівецького державного медичного інституту, який закінчив із відзнакою в 1960 р.

У 1960-1965 рр. працював на Буковині: головним лікарем Нижньостанівецької дільничної лікарні, заступником головного лікаря і завідувачем терапевтичного відділення Вашківецької районної лікарні № 1, викладачем терапії медичного училища у Вашківцях. З 1965 р. і донині його творча доля нерозривно пов'язана із Національним медичним університетом імені О.О. Богомольця, в якому пройшов шлях від клінічного ординатора клініки, очолюваної професором А.П. Пелешуком, до завідувача кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 (1988-2014 рр.). У 1986-1998 рр. виконував обов'язки проректора із навчальної та наукової роботи, їх заступника.

У 1969 р. Т.Д. Никулі присуджено науковий ступінь кандидата медичних наук, а в 1984 р. — доктора медичних наук; у 1977 р. присвоєно вчене звання доцента, а в 1988 р. — професора.

Учений зробив вагомий внесок у розвиток різних напрямів терапевтичної науки, зокрема нефрології, гастроентерології, ревматології. За допомогою створеного методу біометричної візуалізації та сучасних кібернетичних програм відкрив «природні» етапи еволюції захворювань нирок, опрацював алгоритми діагностики, неемпіричні класифікації, патогенетично обґрунтував методи їх лікування та вторинної профілактики. Так, він уперше розробив спосіб програмної дієтотерапії для кожної клінічної групи хворих із використанням нових оригінальних варіантів малобілкових дієт і модифікованих національних страв.

Професор Т.Д. Никула створив власну школу терапевтів-нефрологів: 4 доктори та 21 кандидат медичних наук, 8 магістрів медицини; більшість викладачів очолюваної ним кафедри — його учні. Крім того, його вихованці працюють у США, Канаді, Німеччині та інших країнах світу.

Тарас Денисович є автором понад 950 опублікованих наукових праць, у тому числі 75 книг (монографій, підручника, навчальних і навчально-методичних посібників, словників, довідників, щорічників), 17 методичних рекомендацій. Автор 56 винаходів і корисних моделей із нових пристроїв і способів діагностики, профілактики, лікування та реабілітації, 19 раціоналізаторських пропозицій галузевого і локального рівня, створив і впровадив оригінальні комп'ютерні програми навчання та контролю знань студентів із пропедевтичної терапії. Спільно з професором В.О. Мойсеєнко підготував 5 тлумачних терапевтичних словників чотирма мовами, що сприяло впровадженню державної мови до навчального процесу.

Фундатор і багаторічний науковий керівник клініки Київського міського центру нефрології та діалізу, організатор бальнеологічного курорту «Брусниця» на Буковині. Був головним терапевтом Української республіканської ради з управління курортами профспілок і «Укрпрофоздоровниці», заступником голови Державної наукової санаторно-курортної комісії з нефрології.

Т.Д. Никула є засновником і головним редактором фахового щорічника «Актуальні проблеми нефрології», членом редакційних колегій та рад низки журналів терапевтичного профілю, був науковим редактором гастроентерологічного розділу журналу «Лікарська справа». Член правління наукових товариств терапевтів, нефрологів, ревматологів. Призначався заступником генерального директора з Європейського регіону Міжнародного біографічного центру (Великобританія), консультативним редактором Американського біографічного інституту (США).

За вагомі наукові досягнення у 1995 р. Тараса Денисовича обрано дійсним членом Української академії наук національного прогресу та почесним академіком Української медичної стоматологічної академії; у 1996 р. — академіком Академії наук вищої освіти України; у 2002 р. — дійсним членом Нью-Йоркської академії наук (США); у 2004 р. — Української академії наук; у 2011 р. — Дослідницької академії Міжнародного біографічного центру (Великобританія).

Тарас Денисович — заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки, удостоєний медалі «2000 видатних учених XXI століття» з опублікуванням його творчої біографії в однойменному біографічному виданні та проголошенням «Науковцем 2003 року», Американський біографічний інститут номінував його медаллю і почесним званням «Людина 2003 року», а видавнича рада видання «Хто є хто в науці й техніці» (США) удостоїла вченого «Сертифікату визнання». Міжнародна медаль імені Марії Кюрі засвідчила внесок Т.Д. Никули у боротьбу з Чорнобильським лихом. Орден «Excellentia», медалі «2000 видатних людей ХХ століття» та «2000 видатних інтелектуалів ХХІ століття» зайвий раз вказують на міжнародне значення праць українського науковця не лише у галузі медицини. Серед вітчизняних нагород — медалі ім. Я. Мудрого, М. Стражеска, Платона, «За успіхи у науково-педагогічній роботі», відзнака «Знак Пошани», 6 Почесних грамот МОЗ України.

Професор Т.Д. Никула є професіоналом своєї справи, видатним клініцистом, вченим, організатором, який користується заслуженим авторитетом і повагою серед наукової та медичної спільноти.

Редакційна колегія науково-практичного видання «Практикуючий лікар», колеги та учні щиро вітають Тараса Денисовича з поважним ювілеєм і бажають йому міцного здоров'я, творчих успіхів, добра та благополуччя на довгі роки!